

16923

ex. nr.: 1

Alk 965
28a AA 1/3

31 augustus 1984

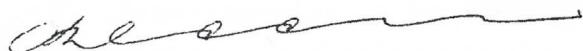
Van: Hoofd BVD

Nr. Alk 898 a, para c.

Onderwerp: CVIN-vergadering van 6 september 1984

In verband met het specialistische karakter van de onderwerpen, welke aan de orde worden gesteld in de CVIN-bijeenkomst van 6 september 1984, doe ik u hierbij een discussiestuk toekomen, aan de hand waarvan ik tijdens bovenvermelde vergadering op eventuele opmerkingen of vragen kan reageren.

Het Hoofd van de Dienst,

Distributie

ex. 1: Coördinator
ex. 2: H BVD
ex. 3: H IDB
ex. 4: H MARID

ex. 5: H LAMID
ex. 6: H LUID
ex. 7: H AIV DS
ex. 8: BuZa / DAV

Onderwerp: CVIN-vergadering van 6 september 1984;
agendapunt c.

Hierbij enige toelichting op de artikelen 16, 17, 18 en 20 van het ontwerp. De hoofdstukken V (PID's) en VI (Commissie onderzoek klachten) zullen in een volgende vergadering aan de orde komen.

artikel 16

Artikel 16 is wellicht het belangrijkste novum ten opzichte van het KB, zeker gemeten naar de gevolgen voor het dagelijkse werk van de diensten. Het bevat namelijk bepalingen met betrekking tot het verzamelen, registreren en aan derden verstrekken van persoonsgegevens i.e. "tot individuele, natuurlijke personen herleidbare gegevens".

Deze regeling is een lex specialis ten opzichte van het bij de Staten-Generaal aanhangige ontwerp van Wet op de persoonsregistratie zodat dit ontwerp, wet geworden, niet van toepassing zal zijn op de verzamelingen persoonsgegevens van de diensten (en de PID's).

Enkele hoofdbeginselen van de algemene regeling zoals het inzagerech van de burger en de openbaarheid van de reglementen vindt men niet terug in deze lex specialis op grond van de overweging, dat deze beginselen niet verenigbaar zijn met een behoorlijke uitvoering van de aan de diensten opgedragen taken.

ad lid 1.

Het verzamelen, registreren en aan derden verstrekken van persoonsgegevens is slechts geoorloofd indien en voor zover dat noodzakelijk is ter uitvoering van de in deze wet omschreven taak van de diensten

Wanneer?

Dit stelt een buitengrens, die niet kan worden overschreden. In de leden 2 t/m 4 wordt deze zeer betekenisvolle bepaling nader uitgewerkt.

ad lid 2.

Het tweede lid heeft betrekking op de verstrekking van persoonsgegevens aan derden. Onder derden zijn te verstaan allen (met uitzondering uiteraard van de betrokken Minister) die niet behoren tot de betrokken dienst. De diensten zijn derden ten opzichte van elkaar.

Het hoofd van een dienst heeft zich, aldus de eerste volzin, ten aanzien van de verstrekking van persoonsgegevens te gedragen naar de aanwijzingen van zijn Minister. Met opnemng van deze strikt genomen overbodige bepaling - het kunnen geven van aanwijzingen ligt immers reeds besloten in de relatie van ondergeschiktheid - heeft men uitdrukking willen geven aan de bijzondere zorg, die de Minister te dien aanzien heeft te betrachten.

De tweede volzin differentiëert het begrip derden in overheidsorganen enerzijds en niet-overheidsorganen anderzijds. Het begrip overheidsorganen omvat zowel de organen van de rijksoverheid als de organen van de lagere overheden; de organen van buitenlandse overheid - zoals zusterdiensten vallen er niet onder. Verstrekking van persoonsgegevens aan niet-overheidsorganen is dus slechts geoorloofd met machtiging van de betrokken Minister. Dit kan zijn een machtiging voor één bepaald geval, doch ook voor soorten van gevallen.

ad lid 3 en 4.

Voor elke dienst zal er een reglement persoonsregistratie moeten worden vastgesteld door de betrokken Minister in overeenstemming met de Minister van Justitie. Dit reglement zal niet openbaar zijn (wel zal de Vaste Commissie er kennis van kunnen nemen). De ratio hiervan is, dat het reglement in die mate inzicht zal geven in de werkwijze en de feitelijke activiteiten van de diensten, dat openbaarheid onverenigbaar zou zijn met hun taakvervulling, tenzij die regels zo algemeen, zo vaag worden gehouden, dat zij niet zouden beantwoorden aan hun doel op dit terrein een reële precisering te geven. Niet volstaan kan derhalve worden met het onder elkaar zetten van een

reeks globale, nietszeggende bepalingen.

Het vierde lid geeft een opsomming van onderwerpen, die in het reglement geregeld moeten worden; zij is niet limitatief. Dit biedt bijvoorbeeld de Minister van Justitie de mogelijkheid naar analogie van alle of vrijwel alle andere regelingen inzake verzamelingen persoonsgegevens bij de rijksoverheid de instelling van een onafhankelijke commissie van toezicht te stipuleren. Ook de opnemings van een protocolplicht lijkt voor de hand te liggen.

Gezien de aard en de omvang van het werk van de diensten zal het opstellen van de reglementen geen sinecure zijn. Vooral het formuleren van de doeleinden van de verzamelingen zal de nodige hoofdbreken kosten juist ook vanwege de principiële aspecten.

ad lid 5.

Dit lid bepaalt, dat de leden 1 t/m 4 van overeenkomstige toepassing zijn op de verzamelingen persoonsgegevens gehouden door de PID's. Ook hier dus een *lex specialis*, niet alleen ten opzichte van de in voorbereiding zijnde Wet op de persoonsregistraties maar ook ten opzichte van de eveneens in voorbereiding zijnde Wet op de politieregisters.

Op grond van het eerste lid mag een PID slechts persoonsgegevens verzamelen, registreren en aan derden verstrekken voor zover dat noodzakelijk is voor zijn in deze wet omschreven taak. Die taak is het verrichten van werkzaamheden ten behoeve van de BVD en overeenkomstig de aanwijzingen van het hoofd van de BVD. Hieruit volgt, dat de taakomschrijving van de BVD tevens de buitengrens vormt van de door de PID uit te voeren werkzaamheden. Tevens volgt er uit, dat de PID als zodanig, als PID, niet met andere werkzaamheden kan worden belast dan ten behoeve van de BVD en ook, dat er een strikte scheiding behoort te zijn tussen de registratiesystemen gehouden ten behoeve van de werkzaamheden voor de BVD ener- en de registratiesystemen gehouden ten behoeve van de eigen lokale inlichtingentaak (handhaving openbare orde bijvoorbeeld) anderzijds. Ten aanzien van deze laatste categorie registratiesystemen zal de Wet op de politieregisters van toepassing zijn, ten aanzien van de eerste categorie de onderhavige regeling, die onder meer bepaalt, dat de Ministers van Binnenlandse Zaken en Justitie een reglement dienen vast te stellen.

Het verstrekken van persoonsgegevens door de PID wordt beheerst door het tweede lid met zijn onderscheid tussen overheidsorganen en niet-overheidsorganen. Dit heeft onder meer tot gevolg, dat de PID bij de verstrekking van gegevens aan bijvoorbeeld de burgemeester gebonden is aan de aanwijzingen van de Minister van Binnenlandse Zaken. Gelet op het lokale krachtenveld, waarin een PID moet functioneren, is deze bepaling niet zonder betekenis.

Artikel 17

Bij inwerkingtreding van de Wet op de persoonsregistraties ontstaat de situatie, dat voor de vanuit privacy-oogpunt belangrijkste persoonsregistraties een reglement moet worden vastgesteld, waarin het doel van de registratie wordt aangegeven, het gebruik dat van de vastgelegde gegevens mag worden gemaakt en, zo daartoe aanleiding is de gevallen waarin die gegevens aan derden mogen worden verstrekt. Zelden of nooit zal het reglement bepalen, dat gegevens mogen worden verstrekt aan de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, al was het alleen maar omdat dit niet in overeenstemming zou zijn met het doel van de registratie. Dit zou dus betekenen, dat inwilliging van een verzoek van een dienst tot verstrekking van persoonsgegevens, ook al geschiedt dit overeenkomstig het eerste lid van het onderhavige artikel, zou afstuiten op de grond, dat het reglement zodanige verstrekking niet toestaat. Het tweede lid strekt ertoe deze impasse te doorbreken. Het scheidt geen recht op inwilliging van een verzoek van een dienst tot verstrekking van persoonsgegevens, doch slechts de opheffing van een verbod gericht aan de houder van de registratie aan zulk een verzoek te voldoen.

De algemene regel is, dat de hoofden van de diensten bevoegd zijn zich voor het verkrijgen van gegevens tot een ieder te wenden, die geacht wordt deze gegevens te kunnen verstrekken (artikel 15). Heeft het verzoek evenwel betrekking op het verkrijgen van een gegeven uit een verzameling persoonsgegevens, dan is het onderhavige artikel van toepassing.

ad lid 1.

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen veiligheidsonderzoeken terzake van de vervulling van vertrouwensfuncties en andere onderzoeken. Ten aanzien van veiligheidsonderzoeken is geen nadere voorziening nodig: de bevoegdheid van het hoofd van een dienst een dergelijk verzoek te doen is gegeven. Ten aanzien van andere onderzoeken is wel een nadere voorziening nodig. De bevoegdheid van het hoofd van een dienst en de vrijheid van de houder de gevraagde gegevens al dan niet te verstrekken ontstaat eerst door een machtiging van de betrokken Minister en zijn ambtgenoot van Justitie gezamenlijk. Dit kan zijn een machtiging voor één bepaald geval maar ook voor soorten van gevallen.

ad lid 2.

Deze bepaling strekt ertoe het voor de houder van een verzameling persoonsgegevens bestaande verbod gegevens te verstrekken aan een niet in het betrokken reglement genoemde derde op te heffen, indien het een verzoek betreft overeenkomstig het eerste lid. Zij scheidt voor de houder dus niet een verplichting het verzoek in te willigen.

ad lid 3.

Het onderhavige artikel is niet van toepassing op justitiële gegevens daar de Wet op de justitiële documentatie c.a. een uitputtende regeling geeft van de verstrekking van deze gegevens aan de inlichtingen- en veiligheidsdiensten.

artikel 18

Dit artikel komt in de plaats van de ietwat mistige en halfslachtige bepalingen van de eerste twee leden van artikel III,3 van het KB.

De drie belangrijkste vernieuwingen zijn:

- De omslachtige en bloot formele aanwijzingsprocedure komt te vervallen: de wet zelf wijst de functionarissen (korpschefs etc.) aan die belast zijn met het verrichten van werkzaamheden ten behoeve van de BVD.
- De in de staatsrechtelijke praktijk gegroeide regel, dat de Minister van Binnenlandse Zaken verantwoordelijk is voor de ten behoeve van de BVD verrichte werkzaamheden wordt thans geformaliseerd.

- De werkzaamheden zullen niet meer slechts "in nauw en voortdurend overleg" worden verricht doch "overeenkomstig de aanwijzingen van het hoofd van de Binnenlandse Veiligheidsdienst"; hiermee wordt een eind gemaakt aan de volstrekt ongerijmde situatie, dat er verantwoordelijkheid gedragen moet worden zonder over zeggenschap te beschikken

ad lid 1.

Met de grensbewaking zijn belast de ambtenaren der Koninklijke Marechaussee, de ambtnearen der invoerrechten en accijnzen en de ambtenaren van gemeentepolitie Rotterdam (rivierpolitie). Vanwege praktische en juridisch-technische redenen bleek het niet mogelijk hen reeds in de wet zelve aan te wijzen als belast met het verrichten van werkzaamheden ten behoeve van de BVD; dit zal gebeuren in een algemene maatregel van bestuur.

ad lid 2.

Dit artikel geeft het hoofd van de BVD de mogelijkheid de aanwijzing van hem niet welgevallige personen tot "feitelijke uitvoerders" te blokkeren.

ad lid 3.

De verantwoordelijkheid van de Minister van Binnenlandse Zaken reikt niet verder dan tot die werkzaamheden, die verricht worden ten behoeve van de BVD. Voor andere werkzaamheden zoals die ten behoeve van de handhaving van de openbare orde is niet hij doch de burgemeester verantwoordelijk.

In het licht van deze verantwoordelijkheidstoedeling en in aanmerking genomen de uitdrukkelijke bepalingen met betrekking tot het beheer en deverstrekking aan derden van ten behoeve van de BVD verzamelde persoonsgegevens dient gestreefd te worden naar een situatie, waarin een PID-ambtenaar bij uitsluiting werkzaamheden verricht ten behoeve van de BVD. *uitsluitend?*

artikel 20

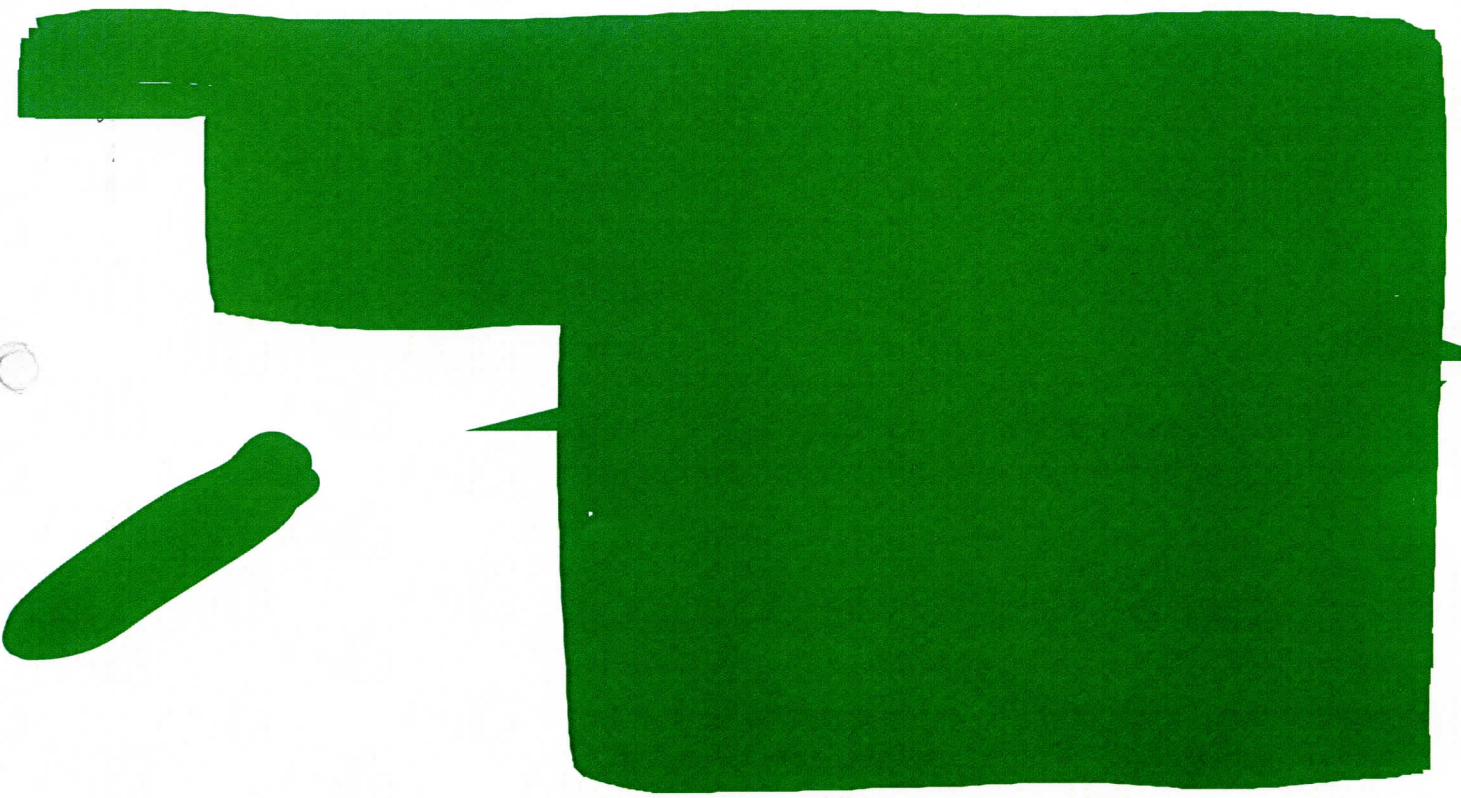
ad lid 1.

Strikt genomen een overbodige bepaling, doch, aldus de Memorie van Toelichting, in dit geval gerechtvaardigd als bijzondere waarborg, da de diensten binnen het hun door de wet omschreven taakgebied blijven.

ad lid 2.

Deze bepaling is weliswaar nieuw ten opzichte van het KB, doch legt slechts vast, hetgeen Ministers van Binnenlandse Zaken bij herhaling tegenover het Parlement hebben verklaard.

29 augustus 1984

A large, irregular area of the document is completely redacted with a solid black ink. The redaction covers most of the lower half of the page, obscuring any text that might have been present. There are two circular punch holes visible on the left side of the page, one above and one below the redacted area.